

Gränslöst arbete

– en forskarantologi om arbetsmiljöutmaningar
i anknytning till ett gränslöst arbetsliv

Rapport 2018:1

Gunnar Aronsson

Psykologiska institutionen

Stockholms universitet

7 mars 2018

Regleringsdimensioner Gränslöst arbete

1. Tid – när man arbetar
2. Rum – var man arbetar
3. Plats i organisationsstrukturen
 1. Vertikalt
 2. Horisontellt
4. Anställningsförhållande (tidsbegränsat eller tillsvidare)

Utveckling av regleringsformer och strategier

Extern reglering:

rum, tid, befattning,
anställningskontrakt

lagar, avtal, teknik,
bestämmelser, etc

Moderna styrningstekniker:
målstyrning, uppföljning,
urvalsprocedurer, individuella
avtal, utvecklingssamtal, etc

Stabiliserande lokal kollektiv
normbildning t ex mellan
rumsligt gränslösa och
stationära, kring arbetstider

Individuella segmenterings-
och integrationsstrategier i
skärningen arbete och fritid

Hur kan gränser och roller beskrivas?
Gränsbegrepp, gränsegenskaper

Flexibilitet (tid och rum)

Genomtränglighet (tid och rum)

Gränsens styrka (genomtränglighet + flexibilitet)

Vag, suddig, oklar

Mentalt (kontraster mellan individens identiteter i olika roller)

Källa: Sue Campbell Clark **Work/Family Border Theory: A New Theory of Work/Family Balance**. Human Relations, 2000; 53; 747

Gränsers genomtränglighet (segmenterare)

- **Total segmenterare.** Arbete och övrigt liv hålls isär både *var* och *när* olika privat- och arbetsaktiviteter utförs. Inget i hemmet – inga privatlivsaktiviteter på arbetstid och på arbetsplatsen.
- **Segmenterare i tid.** Inget arbete under ledig tid och inga privatlivsaktiviteter under arbetstid. Platsen kan dock variera (platsintegrerare).

Gränsers genomtränglighet (integrerare)

- **Arbetsintegrerare.** Lönearbete på ledig tid och i den privata sfären, men inte tvärtom. Jobbet spiller över på lediga tiden.
- **Privatlivsintegrerare.** Privata aktiviteter på arbetstid och på arbetsplatsen. Privatliv/familj spiller över på arbetsplatsen.
- **Totalintegreraren.** Privata aktiviteter på arbetstid och på arbetsplatsen och arbetsaktiviteter under ledig tid och i den privata sfären. Ingen gränser i tid och rum åt något håll.
- **Mixaren – ingen klar profil.** Blandar segmentering och integrering.

Gränslöshet och balans i livet. Preliminära slutsatser

Ett samspel mellan arbetsplatsens och individens behov

Bäst balans – Totalintegrerare på en arbetsplats som tolererar totalintegrering (särskilt för kvinnor)

Sämst balans – Tidssegmenteraren som försöker segmentera arbete och livet utanför arbetet i en organisation med gränslösa villkor och krav på tidsflexibilitet

Gränssättande, gränskonstruktion och gränsförhandlingar allt viktigare yrkeskompetenser i det moderna arbetslivet både ur effektivitets- och hälsosynpunkt

Vem är i riskzonen? Vem stänger inte av? Vem stänger av?

- Indikationer och hypoteser för forskning är
- Prestationskopplad självkänsla
- Typ A-personlighet – tävlingsinriktad
- Arbetsnarkoman, det ständigt tillgängliga jobbet en tillflykt för att komma ifrån intimsfären, undvika konflikter i familjen.
- Oerfaren beträffande prestationskrav och egna prestationerna i relation till målet
- Tolerans för mångtydighet
- Erfaren angående prestationskrav